

Svanenmärkning av
Byggskivor

Utkast till remiss 3 augusti 2010

Nordiska Ministerrådet beslutade 1989 att införa en frivillig officiell miljömärkning, Svanen. Nedanstående organisationer/företag driver Svanenmärkningen på uppdrag av respektive lands regering.

För mer information se webbplatserna:

Finland:

SFS-Miljömärkning
Pb 130
FI-00101 HELSINGFORS
Tel: +358 9 149 9331
Fax: +358 9 149 93320
www.ecolabel.fi
joutsen@sfs.fi

Danmark:

Miljömärkning Danmark
Fonden Dansk Standard
Kollegievej 6
DK-2920 CHARLOTTENLUND
Tel: +45 72 300 450
Fax: +45 72 300 451
www.ecolabel.dk
info@ecolabel.dk

Norge:

Miljømerking
Tordenskiolds gate 6 B
NO-0160 OSLO
Tel: +47 24 14 46 00
Fax: +47 24 14 46 01
www.ecolabel.no
info@ecolabel.no

Island:

Norræn Umhverfismerking á Íslandi
Umhverfisstofnun
Suðurlandsbraut 24
IS-108 REYKJAVIK
Tel: +354 591 20 00
Fax: +354 591 20 20
www.svanurinn.is
svanurinn@ust.is

Sverige:

Miljömärkning Sverige AB
SE-118 80 STOCKHOLM
Tel: +46 8 55 55 24 00
Fax: +46 8 55 55 24 01
www.ecolabel.se
svanen@ecolabel.se

Detta dokument får kopieras endast i sin helhet och utan någon form av ändring.

Citat får göras om upphovsmannen Nordisk Miljömärkning omnämns.

Nordisk Miljömärkning av Byggskivor

010/ Remissversion 3 augusti 2010

Vad är en Svanenmärkt byggskiva?	4
Varför välja Svanenmärket?	4
Vilka byggskivor kan Svanenmärkas?	4
Hur söker man?	5
1 Materialsammansättning	6
2 Miljökrav	7
2.1 Krav på råvaror	7
2.2 Krav på kemiska produkter	10
2.3 Krav på energi och råvaruursprung	13
2.4 Krav på utsläpp	16
2.5 Särskilda krav på produkten.....	17
3 Övriga krav på miljömärkta produkter	18
3.1 Krav gällande retursystem och emballage	18
3.2 Bruksanvisning/Produktblad	18
3.3 Myndighetskrav	18
3.4 Miljö- och kvalitetssäkring.....	19
Marknadsföring	20
Miljömärkets utformning	20
Efterkontroll	20
Kriteriedokumentets giltighetstid (ska ändras)	21
Kommande kriterier	21

Bilaga 1, Testning och kontroll

Bilaga 2, Intyg

Vad är en Svanenmärkt byggskiva?

Svanenmärket är ett officiellt miljömärke och en nivåstandard med absoluta krav. Svanenmärkta byggskivor hör till de minst miljöbelastande inom sin grupp. De krav som ställs bygger på en livscykelvärdering av produkten och krav ställs på tillverkning, användning och avfall. Betoningen ligger på användning av certifierad träråvara, minskad användning av miljö- och hälsoskadliga ämnen samt hållbarhet och återvinningsbarhet.

Genom Svanens miljökrav kan enskilda tillverkare få vägledning om hur de kan bidra till utvecklingen mot ett ekologiskt hållbart samhälle.

Varför välja Svanenmärket?

- Svanenmärkning kan betraktas som en vägledning för arbetet med miljöförbättringar i verksamheten. Med Svanenmärket vet man från början vilka miljöbelastningar som är viktigast och därmed hur man kan minska utsläpp, resursförbrukning och avfallsbelastning.
- Svanenmärket är ett enkelt sätt att kommunicera miljöarbete och miljöengagemang till kunderna.
- Genom Svanenmärket når tillverkare inte bara en allt större grupp av privatpersoner, utan också offentliga inköpare, som vill ta miljöhänsyn.
- En miljöanpassad produktion ger ett bättre utgångsläge inför framtida miljökrav från myndigheterna.

Vilka byggskivor kan Svanenmärkas?

Produkter som kan svanenmärkas är:

- Träbaserade skivor med minst 85 vikt-% träråvara med eller utan laminat som ytskikt,
- Gipsskivor
- Mineralskivor för akustik
- Massivt trä (ytbehandlad) som sätts ihop till skivmaterial (t.ex. av konsumenten)

Skivmaterial för inom- och utomhusbruk kan Svanenmärkas. Det kan vara skivor för invändig beklädnad av innertak, väggar och undergolv. Det kan också vara skivor för utvändig vindtätning av väggar och undertak, samt produktion av möbler och inredningar som bänkar, skåp etc.

Kriterierna omfattar inte metallskivor, fasadskivor eller skivor vilkas huvudsakliga funktion är att isolera mot värme-/köldförlust, oavsett vilket material de består av. Kriterierna omfattar inte heller rena HPL-skivor samt skivor baserade på plast exempelvis för användning i våtrum.

Akustikskivor är skivor som primärt har en ljudabsorberande funktion. Skivor som har en ljudabsorberande funktion i kombination med andra material, t.ex. perforerade gipsskivor som måste användas tillsammans med t.ex. mineralull, räknas i detta sammanhang inte som akustikskivor.

Panel som är tänkt att sättas ihop till skivmaterial av konsumenten kan Svanenmärkas om den är ytbehandlad, det vill säga målad, oljad, lutad eller liknande. Vanlig hyvlad och ohyvlad träpanel som är obehandlad kan inte Svanenmärkas.

Hur söker man?

Både producenter, importörer, grossister och förhandlare kan söka om licens.

För att en produkt kan bli Svanenmärkt, ska samtliga krav uppfyllas.

All information som sänds till Nordisk Miljömärkning blir konfidentiellt behandlat. Underleverantörer kan skicka dokumentationen direkt till Nordisk Miljömärkning som också behandlas konfidentiellt.

Symboler i texten

För varje krav är det beskrivet hur kravet ska dokumenteras. Det finns också symboler som används för att underlätta arbetet. Symbolerna är:

- ☒ Visar vad för typ av dokumentation man ska skicka in
- ☺ Kontrolleras på plats.

Ansökan

Ansökan skickas till Nordisk Miljömärkning i det land byggskivan produceras eller där den ska säljas, se adresser på sidan 2. Ansökan består av en ansökningsblankett och dokumentation som visar att kraven uppfylls (finns specificerat i kraven).

Mer information och hjälp vid ansökan kan finnas. Gå in på respektive lands hemsida för att få information.

Försäljning i övriga Norden

Om licensen registreras i något annat nordiskt land ges möjligheten att använda Svanenmärket på en större marknad. Då behöver följande skickas in till Nordisk Miljömärkning:

- Blankett för försäljning i aktuellt land.
- Bruksanvisning/produktblad på aktuellt språk, se K25
- Registreringsnummer för nationellt retursystem för produkter och emballage eller annan dokumentation som visar att krav för retursystem uppfylls, se K24

Registreringen är kostnadsfri men årsavgifter måste betalas enligt respektive lands avgiftsregler.

Kontroll på plats

I samband med ansökan kontrollerar Nordisk Miljömärkning på plats att kraven uppfylls. Vid kontrollen ska underlag för beräkningar, original till inskickade intyg, mätprotokoll, inköpsstatistik och liknande som styrker att kraven uppfylls kunna uppvisas.

Kostnader

En ansökningsavgift tas ut i samband med att företaget söker licens. Utöver det tillkommer en årsavgift baserad på den Svanenmärkta byggskivans omsättning.

Frågor

Vid frågor, kontakta gärna Nordisk Miljömärkning, se adresser på sidan 2.

1 Materialsammansättning

K1 Materialsammansättning

Beskriv sammansättningen av byggskivan i de olika materialen. Gör en översikt över råvaror som ingår i byggskivan samt leverantörer av råvarorna. Fyll i tabellen nedan för att få en översikt över vilka miljökrav som gäller.

Miljökrav	Nivå	Krav	Intyg	Relevans
Råvaror	Träråvara, bambu och pil	K2-K4		Ja ☐ Nej ☐
	Papper och kartong	K5-K7		Ja ☐ Nej ☐
	Mineraliska råvaror	K8-K10		Ja ☐ Nej ☐
Kemiska produkter	Generella	K11-15		Ja ☐ Nej ☐
	Rengöringskemikalier	K12		Ja ☐ Nej ☐
	Tillsatser i kemiska produkter	K13-14		Ja ☐ Nej ☐
	Ytbehandling	K16-17		Ja ☐ Nej ☐
Energi	Alla skivor utom ljudabsorberande	K18		Ja ☐ Nej ☐
	Ljudabsorberande skivor	K19		Ja ☐ Nej ☐
Utsläpp	Till luft	K20		Ja ☐ Nej ☐
	Till vatten (vid våtprocess)	K21		Ja ☐ Nej ☐
Särskilda krav	Formaldehyd	K22		Ja ☐ Nej ☐
Övriga krav	Generella	K23-33		Ja ☐ Nej ☐

Årsmedelvärden kan användas som dokumentation på att kraven uppfylls för följande krav: K3, K5, K17, K18

2 Miljökrav

2.1 Krav på råvaror

Krav på träbaserade råvaror

K2 Träråvara, bambu och pil

Tillverkaren ska säkra att träråvaror, bambu och pil inte härstammar från:

- Skyddade områden eller områden som behandlas i en policy med avsikt att bli omfattade av skydd
- Områden med oklart ägarskap eller bruksrättigheter
- Olovligt skördat trä och/eller fiberråvara
- Gammal, orörd skog och skog med högt skyddsvärde
- Genmodifierat trä eller plantor

Tillverkaren ska ha en nedskreven rutin som beskriver hur verksamheten säkerställer att träråvaror inte kommer från ovanstående områden. Namn på träslag samt geografiskt ursprung (land eller region) för de träslag som används ska uppges.

Spårbarhetscertifikat (Chain of Custody certificate) kan användas för att dokumentera träråvarornas ursprung.

- Namn på träslag samt geografiskt ursprung (land eller region) för de träslag som används. Nordisk Miljömärkning har rätt att kräva in ytterligare dokumentation om det råder osäkerhet om träråvaran stammar från skogsmiljöer med höga biologiska och/eller sociala skyddsvärden. Intyg 1 i bilaga 2 kan användas.
- Rutiner eller avtal som beskriver hur det säkras att träråvaror, bambu och pil inte stammar från skogsmiljöer med höga biologiska och/eller sociala skyddsvärden t.ex. rutiner eller avtal med leverantörer.

K3 Biocider

Efter avverkning får trävirket inte ha behandlats med bekämpningsmedel som WHO har klassificerat som typ 1A och typ 1B.

WHO:s klassificering: En översikt kan hämtas på Internetadressen: <http://www.who.int/pes>, "The WHO recommended classification of pesticides by hazard and guidelines to classification 2004" eller genom att vända sig till ett av sekretariatet.

Kravet gäller för behandling av trästockar efter avverkning.

- Redogörelse från leverantörer av trävirket över vilka bekämpningsmedel som används och beskrivning enligt intyg 1 i bilaga 2, för varje enskild produkt. Säkerhetsdatablad eller likvärdig dokumentation på använt bekämpningsmedel ska inkomma.

K4 Trävirke ifrån certifierat skogsbruk

70 vikt-% av all inköpt furu, gran, björk och tropisk trä ska komma ifrån certifierat skogsbruk. 50 vikt-% av andra träslag ska komma ifrån certifierat skogsbruk.

Kravet kan dokumenteras som inköpt trävirke på årsbasis för de olika träslag som används. Certifieringen ska vara utförd av tredje part enligt gällande skogsbruksstandard som uppfyller kraven på standard och certifieringssystem enligt sidan 2 i intyg 1 i bilaga 2.

Pil och bambu omfattas inte av detta krav. Träfiber till träfiberskivor omfattas inte av ett specifikt gränsvärde för andel certifierad råvara. Dock ska andel certifierad råvara som används i K18 och K19, krav på energi- och råvaruursprung, dokumenteras efter detta krav.

- Redovisning av andelen trävirke från certifierat skogsbruk samt beräkningsunderlag. Intyg 1 i bilaga 2 kan användas av leverantörer. Miljömärkningsorganisationen har rätt att kräva in ytterligare dokumentation för att värdera om kraven till standard, certifieringssystem och certifierad andel är uppfyllda. T.ex. kopia av certifieringsorganets slutrapport, kopia av skogsstandarden inklusive namn, adress och telefonnummer till organisationen som utformat standarden samt referenser till personer som representerar parter och intressegrupper som är inviterade till att delta i utvecklingen av skogsstandarden.

Krav på Papper/Kartong

Kraven gäller för papper eller kartong som utgör > 5 vikt-% av den färdiga skivan.

K5 Blekning av papper och kartong

Klorgas får inte användas vid blekning av fiber.

- Deklaration från tillverkaren att klorgas inte används vid blekning av fiber.

K6 Utsläpp av COD från papper och kartong

Totalt utsläpp av syreförbrukande organiska material (COD) till vatten ska vara < 10 g COD/kg producerad papper eller kartong (på ofiltrerat prov). COD utsläppet från massaproduktionen ska inkluderas i beräkningen av g COD/kg producerad papper eller kartong.

- För provtagningsprogram inklusive mätmetoder, mätresultat de senaste 12 månaderna och mätfrekvens, se bilaga 1. För uppberednings- och analysmetoder se bilaga 1.

K7 Tensider för avsvärtning av returfiber

Tensider som används för avsvärtning av returfiber eller uppgradering av nyfibernmassa ska dokumenteras som lätt biologiskt nedbrytbara enligt OECD testmetod 301 A-F eller potentiellt nedbrytbara enligt OECD testmetod 302 A-C.

- Redogörelse över tensider som används för avsvärtning av returfiber.

Testmetod och testresultat för nedbrytbarhet (se bilaga 1), till exempel datablad enligt direktiv 91/155/EEG med tillräckliga data och hänvisning till testmetoder.

Krav på mineraliska råvaror

Kraven gäller för mineraliska råvaror som utgör > 5 vikt-% av den färdiga skivan

K8 Tungmetaller

Huvudkomponent(erna) i den mineraliska råvaran får innehålla maximalt följande mängder tungmetaller:

Arsenik	20 mg/kg
Bly	50 mg/kg
Kadmium	1 mg/kg
Kvicksilver	1 mg/kg
Krom III	500 mg/kg

Skivtillverkaren ska uppge:

- Mätmetod se bilaga 1.
- Deklaration från råvaruproducenten/förädlaren innehållande mätresultat, mätmetoder och mätfrekvens.

K9 Dammutsläpp

Framställning och förädling av mineraliska råvaror ska ske med ett dammutsläpp till atmosfären (genom skorsten) på maximalt 10 mg torrt damm/m³ luft och 25 mg vått damm/m³ luft.

Skivtillverkaren ska uppge:

- Mätmetod se bilaga 1.
- Deklaration från råvaruproducenten/förädlaren innehållande mätresultat, mätmetoder och mätfrekvens.

K10 Radioaktiva ämnen

För skivmaterial som innehåller:

- krossat material av granit/pegmatit, tegel, klinkers/lättklinkers av lera,
- gipsplattor
- slaggprodukter från smältning av järnmalm, från aska av kol eller torv

ska det dokumenteras att gammaindex (m_γ) eller aktivitetsindex (I_1) är mindre än 1.

Kravet gäller skivmaterial som används för väggar, tak, undergolv eller bjälklag. Kravet gäller inte produkter för utomhusbruk. Radioaktiva ämnen i skivmaterial uttrycks som gamma-/aktivitetsindex enligt:

$$C_K/3000 + C_{Ra}/300 + C_{Th}/200 < 1,0$$

Det ställs samtidigt krav på radiumindex: $C_{Ra}/100 < 1,0$

I ovan nämnda formel är C_K , C_{Ra} och C_{Th} koncentrationen av kalium-40, radium-226 och torium-232, uttryckt i becquerel per kilogram (Bq/kg) av materialet. 1 % kalium är ekvivalent med 310 Bq/kg kalium-40, 1 ppm uran är ekvivalent med 12,3 Bq/kg av radium-226 och 1 ppm torium med 4,0 Bq/kg av torium-232.

Provtagningsprogram inklusive mätmetoder, mätresultat och mätfrekvens.

För analysmetod se bilaga 1.

2.2 Krav på kemiska produkter

Kraven K11-17 omfattar alla kemiska produkter som tillsätts byggskivan eller som används i fabriken/produktionsstället inklusive ytbehandling. Kravet gäller kemiska produkter som t.ex. lim och lack.

Hjälpprodukter som t.ex. smörjolja för maskinutrustningens innefattas inte av kraven.

Rengöringskemikalier regleras endast enligt K12.

K11 Klassificering av kemiska produkter

Kemiska produkter som tillsätts den Svanenmärkta byggskivan ska inte vara klassificerade enligt tabell nedan.

Klassificering	EU klassificering fram till 1:a december 2010* Tillhörande symboler enligt 67/548/EEG och 1999/45/EEG med anpassningar och ändringar	EU klassificering efter 1:a december 2010*. Tillhörande faroklasser och faroangivelse enligt förordningen 1272/2008
Cancerframkallande	T med R45, R49, Xn med R40	Carc 1A/1B/2 med H350, H350i og/eller H351
Mutagen	T med R46, eller Xn med R68	Mut 1B/2 med H340 og/eller H341
Reproduktionstoxisk	T med R60 och/eller R61, eller Xn med R62 och/eller R63	Repr 1A/1B/2 med H360F, H360D, H361f, H361d, H360FD, H361fd, H360Fd, H360Df Lact med H362
Mycket giftig	Tx (T+ i Norge) med R26, R27, R28 och/eller R39	Acute Tox. 1/2 med H330, H310, H300, STOT SE 1 med H370
Giftig	T med R23, R24, R25 R39 och/eller R48	Acute Tox 2/3 med H331, H330, H301 STOT SE 1 med H370 STOT RE 1 med H372
Kan ge allergi vid inandning, Kan ge allergi vid hudkontakt	Xn med R42, eller Xi med R43	Resp.sens 1 med H334 eller Skin sens 1 med H317

Undantag gäller för kemiska produkter som används i högtryckslaminat och som är klassificerade som hälsoskadliga. Sådana ämnen får förekomma i oreagerad form, men det ska det redovisas att dessa inte finns kvar i färdiga laminatet. Analysmetod ska anges.

Klassificeringen gäller enligt Ämnesdirektivet 67/548/EEG med anpassning till Reach enligt direktiv 2006/121/EG och Preparatdirektivet 1999/45/EG med senare ändringar och anpassningar.

Observera att det är producenten som är ansvarig för korrekt klassificering.

Intyg från producent av kemiska produkter som används i byggskivan. (Intyg 2 i bilaga 2 kan användas.)

Säkerhetsdatablad/produktblad enligt gällande lagstiftning i ansökningslandet t.ex. Bilaga II i Reach (förordning 1907/2006/EG) för varje kemisk produkt.

Redovisning från tillverkare av laminat att hälsoskadliga kemiska produkter inte finns kvar i laminatet.

K12 Rengöringskemikalier

Svanenmärkta rengöringsmedel uppfyller kraven.

Lösningsmedel som används för rengöring av produktionsutrustning ska inte innehålla halogenerade kolväten, alkylfenoletoxylater eller > 1 vikt-% aromatiska föreningar.

Om produkten är Svanenmärkt ange produktens namn, tillverkare och licensnummer.

Om produkten ej är Svanenmärkt fyll i deklaration enligt intyg 3 i bilaga 2.

K13 Innehåll och tillsatser av oönskade ämnen i kemiska produkter (gäller även ytbehandling)

Följande ämnen får inte tillsättas byggskivan:

- halogenerade organiska forbindelser generellt (t ex PVC, klorparafiner, fluorföreningar, flamskyddsmedel och organiska blekkemikalier)
- PFOA (perfluoroktansyra och dess salter, estrar och föreningar) och PFOS (perfluoroktylsulfonat och dess föreningar)
- bisfenol A föreningar,
- biociderna klorfenoler (deras salter och estrar), dimetylfumarat och MIT (2-methyl-4-isothiazolin-3-on),
- alkylfenoler, alkylfenoletoxylater eller andra alkylfenolderivat,
- ftalater,
- asidrin och polyasidiriner,
- pigment och tillsatsämnen baserade på bly, tenn, kadmium, kromVI och kvicksilver och deras föreningar,
- Halten av aromatiska lösningsmedel får inte vara mer än 1 vikt-% i den kemiska produkten.

Som tillsatta ämnen räknas alla ämnen i produkter också tillsatta additiver (t.ex. pigment). Föreningar från råvaruproduktion omfattas inte. Som föroreningar räknas rester från råvaruproduktionen som ingår i den färdiga produkten i koncentrationer under 100 ppm (0,01 vikt%, 100 mg/kg. Ämnen som medvetet och med ett syfte är tillsatta en råvara eller produkt omfattas, oavsett mängder.

För varje kemisk produkt som tillsatts skivan krävs intyg från kemikalieleverantören eller kemikalietillverkaren enligt intyg 2 i bilaga 2.

K14 Halten av fri formaldehyd i kemiska produkter

Halten av fri formaldehyd i kemiska produkter som tillsätts träbaserade skivor får vara upp till 0,3 vikt-%. Halten av fri formaldehyd i kemiska produkter för stenull får vara upp till 0,5 vikt-%.

Intyg från producent av kemiska produkter som används i byggskivan. (Intyg 2 i bilaga 2 kan användas.)

K15 Miljöskadliga ämnen i byggskivan (exkl. ytbehandling)

Total mängd tillsatta kemiska ämnen som kemikalieleverantören klassificerar som miljöskadliga, enligt tabellen nedan, ska vara < 0,5 g/kg skivmaterial. Kravet relaterar till de kemiska produkterna med den kemiska sammansättning de har när de blandas in i skivmaterialet. Ammoniak i koncentration över 24 % inräknas inte i denna mängd.

Klassificering	EU klassificering fram till 1:a december 2010* Tillhörande symboler enligt 67/548/EEG och 1999/45/EEG med anpassningar och ändringar	EU klassificering efter 1:a december 2010*. Tillhörande faroklasser och faroangivelse enligt förordningen 1272/2008
Miljöskadlig	R50, R50/53, R51/53 och/eller R59	Aquatic. Acute 1 med H400 Aquatic. Chronic 1 med H410 Ozone med EUH059

Klassificeringen gäller enligt Ämnesdirektivet 67/548/EEG med anpassning till Reach enligt direktiv 2006/121/EG och Preparatdirektivet 1999/45/EG med senare ändringar och anpassningar.

Observera att det är producenten som är ansvarig för korrekt klassificering

Skivtillverkaren ska redogöra för total mängd ingående kemiska ämnen, i g/kg av skivmaterialet, som klassificeras som miljöskadliga av leverantören av den kemiska produkten.

K16 Miljöskadliga ämnen i byggskivans ytbehandling

Totala mängden tillsatta kemiska ämnen som klassificeras som miljöskadliga, enligt tabellen nedan ska antingen vara:

- 1) under klassificeringsgränsen, eller
- 2) maximalt uppgå till 5g/m² yta

Klassificering	EU klassificering fram till 1:a december 2010* Tillhörande symboler enligt 67/548/EEG och 1999/45/EEG med anpassningar och ändringar	EU klassificering efter 1:a december 2010*. Tillhörande faroklasser och faroangivelse enligt förordningen 1272/2008
Miljöskadlig	R50, R50/53, R51/53 och/eller R59	Aquatic. Acute 1 med H400 Aquatic. Chronic 1 med H410 Ozone med EUH059

Kravet relaterar till de kemiska produkterna med den kemiska sammansättning de har i våt form.

Klassificeringen gäller enligt Ämnesdirektivet 67/548/EEG med anpassning till Reach enligt direktiv 2006/121/EG och Preparatdirektivet 1999/45/EG med senare ändringar och anpassningar.

Observera att det är producenten som är ansvarig för korrekt klassificering

Intyg från producent av produkt till ytbehandling om innehåll av miljöskadliga ämnen och rekommenderad påföringsmängd (så att g/m² kan beräknas)

K17 Krav på halten av flyktiga organiska lösningsmedel, VOC (enbart ytbehandling)

Halten av flyktiga, organiska lösningsmedel, VOC, i ytbehandlingsprodukten ska antingen vara

- 1) under 5 vikt-%, eller
- 2) maximalt uppgå till 10g/m² yta

Kravet relaterar till de kemiska produkterna med den kemiska sammansättning de har i våt form. Om produkterna förutsätter spädning ska halten i den färdigspädda produkten inte heller överstiga gränsvärdena.

VOC: organiska ämnen med ångtryck > 0,010 kPa vid 20°C eller kokpunkt < 250 °C vid 101,3 kPa (1 atm).

- Intyg från producent av produkt till ytbehandling om innehåll av VOC-ämnen och rekommenderad påföringsmängd (så att g/m² kan beräknas)

2.3 Krav på energi och råvaruursprung

Kraven K18-K19 är utformade specifikt för olika typer av byggskivor. Kraven består av två delar. Den ena delen består av en formel där det ska uppnås en viss poängsumma. Kraven är i form av ekvationer där olika miljöparametrar divideras med en faktor och slås ihop till en poängsumma. För att uppfylla kravet måste poängsumman för plattan överstiga ett gränsvärde. I tillägg ställs det även specifika krav/gränsvärden på parametrar i formeln.

Råvaraursprung

För byggskivor tillverkade av träråvaror premieras användning av träråvara från certifierat hållbart skogsbruk. Andelen träråvara från certifierad hållbar skog beräknas som ett årsmedelvärde. Sekundära produkter, som spån och flis från annan produktion kan antingen ingå som certifierad eller återvunnen råvara. Samma fibermängder kan inte vara både certifierade och återvunna.

För byggskivor som använder sekundära träråvaror eller oorganiska råvaror premieras användning av återvunnen råvara. Återvunnen råvara definieras som restprodukt från annan industri och återvunnet material från uttjänta produkter (postkonsument).

Råvaran kan också vara utan dokumentation på att det är från certifierade skogsbruk eller att det är återvunnet.

Energiförbrukning (el och bränslen)

Kraven premierar låg energiförbrukning och användning av förnybara bränslen. Förnybara bränslen definieras som bränslen som inte är fossila (torv definieras som fossilt bränsle).

Energiförbrukning räknas som ett årsgenomsnitt.

Energiförbrukningen beräknad som kWh/kg skiva ska omfatta den primära skivtillverkningen och tillverkningen av aktuella ingående huvudråvaror. Som huvudråvaror räknas råvaror som utgör mer än 5 vikt-% av den färdiga skivan. Energiförbrukningen för uttag av råvaror ska inte räknas in.

För skivtillverkningen ska energiberäkningen grundas på data från och med råvaruhanteringen (ingående transportband i produktionslinjen) till och med färdig produkt före eventuell ytbehandling. Energiförbrukningen vid ytbehandlingen ingår inte.

För tillverkning av kemiska produkter som till exempel lim ska energibokföringen grunda sig på data från tillverkningen. Energiinnehållet i råvaran ska inte inräknas. I undantagsfall kan ett schablonvärde på 15 MJ/kg (brukslösning) för lim användas, fördelat på 12 MJ/kg för bränsle och 3 MJ/kg för inköpt el (4:1)

Nordisk Miljömärkning har för energi valt enheten kWh per kg eller m³, men det går att räkna om till MJ (1kWh=3,6MJ).

Energiinnehåll i olika bränslen finns i bilaga 4.

Har producenten överskott på energi och säljer denna i form av el, ånga eller värme dras den sålda mängden av från bränsleförbrukningen. Endast bränslet som faktiskt förbrukas till byggskive-produktionen ska tas med i beräkningen.

Elförbrukning är el som köps in av extern leverantör.

K18 Träbaserade skivor samt gipsskivor

Miljöparameter	Krav
A = Träråvara från certifierat hållbar skog ¹ (%)	Se K3
B = Andel återvunnen råvara ² (%)	-
C = Andel förnybart bränsle (%)	-
D = Elförbrukning (kWh/m ²)	Max 1 kWh/kg
E = Bränsleförbrukning ³ (kWh/m ²)	Max 3,4 kWh/kg

¹På årsbasis andel träråvara från certifierat skogsbruk; krav på virke ifrån certifierat skogsbruk är beskrivet i K3

²Återvunnen råvara = Restprodukt från annan industri, återvunnet postkonsument material

³Definition förnybart bränsle = Energiråvaran är inte av fossil råvara eller torv.

$$P = \frac{A}{25} + \frac{B}{25} + \frac{C}{25} + \left(4 - \frac{D}{0,25}\right) + \left(4 - \frac{E}{0,85}\right)$$

Krav:

P ska vara minst 9,5 för spånskivor

P ska vara minst 8,0 för träfiber/faner samt laminerade skivor

P ska vara minst 6,0 för gipsskivor

- Bifoga beräkning av P enligt ovan.
- Träråvaran dokumenteras som i K3.
- Ange andel återvunnen råvara i byggskivan och vilken typ av råvara det är.
- Ange vilka typer av bränslen som använts i produktionen av byggskivan det senaste året, och vilka bränslen som är förnybara. I bilaga 4 finns schablonvärden för olika bränslen. Ange hur mycket el som använts samt hur mycket byggskivor (kg eller m³) som producerats det senaste året.

K19 Ljudabsorberande skivor

Miljöparameter	Krav
A = Träråvara från certifierat hållbar skog ¹ (%)	Se K3
B = Andel återvunnen råvara (%)	-
C = Andel förnybart bränsle (%)	-
D = Elförbrukning (kWh/m ³)	Max 200 kWh/m ³
E = Bränsleförbrukning (kWh/m ³)	Max 400 kWh/m ³

¹På årsbasis andel träråvara från certifierat skogsbruk; krav på virke ifrån certifierat skogsbruk är beskrivet i K3

²Återvunnen råvara = Restprodukt från annan industri, återvunnet postkonsument material

³Definition förnybart bränsle = Energiråvaran är inte av fossil råvara eller torv.

$$P = \frac{A}{15} + \frac{B}{25} + \frac{C}{25} + \left(4 - \frac{D}{50}\right) + \left(4 - \frac{E}{100}\right)$$

Krav:

P ska vara minst 5,0 för ljudabsorberande skivor

- Bifoga beräkning av P enligt ovan.
- Träråvaran dokumenteras som i K3.
- Ange andel återvunnen råvara i byggskivan och vilken typ av råvara det är.
- Ange vilka typer av bränslen som använts i produktionen av byggskivan det senaste året, och vilka bränslen som är förnybara. I bilaga 4 finns schablonvärden för olika bränslen. Ange hur mycket el som använts samt hur mycket byggskivor (kg eller m³) som producerats det senaste året.

2.4 Krav på utsläpp

Krav på utsläpp till luft

K20 Krav på utsläpp till luft

Utsläpp till luft orsakad av energianvändning från produktionen av skivan och ingående huvudråvara ska uppfylla följande krav (med undantag för tillsatta organiska kemiska produkter, såsom lim och ytbehandling).

Träbaserade skivor samt gipsskivor:

Utsläpp av CO₂ < 0,30 kg per kg skiva.

Utsläpp av SO₂ < 0,40 g per kg skiva.

Ljudabsorberande skivor:

Utsläpp av CO₂ < 55 kg per m³ skiva.

Utsläpp av SO₂ < 90 g per m³ skiva.

Utsläppen ska omfatta den primära skivproduktionen och produktion av ingående huvudråvaror (> 5 vikt-% av den färdiga skivan). Utsläppet vid uttag av råvaror ska inte medräknas. Tillverkaren kan själv mäta eller beräkna utsläpp till luften från produktionen.

Utsläpp ska endast beräknas för den del av energiförbrukningen som stammar från egenproducerad energi.

Förnybara råvaror betraktas här som CO₂-neutrala. Detta framgår också av intyg 4 i bilaga 2, där utsläppet har satts till 0.

☒ Skivtillverkaren ska uppge:

För mätning och utsläpp av SO₂:

- Eventuellt provtagningsprogram för utsläpp till luft inklusive mätmetoder, mätresultat de senaste 12 månaderna och mätfrekvens, se bilaga 1.

För beräkning av utsläpp av SO₂ och CO₂:

- Deklaration från bränsleleverantören av halten av Svavel i använda bränslen enligt bilaga 1.
- Beräkning av utsläpp av SO₂ och CO₂ enligt bilaga 1.

Krav på utsläpp till vatten

K21 Utsläpp till vatten

För skivmaterial producerade genom våtprocess ska COD-utsläpp till vatten vara högst 20 g COD/kg produkt (ofiltrerat prov).

☒ Skivtillverkaren ska uppge:

- Provtagningsprogram inklusive mätmetoder, mätresultat de senaste 12 månaderna och mätfrekvens.
- För uppberednings- och analysmetoder se bilaga 1.

2.5 Särskilda krav på produkten

Krav på skivor som innehåller formaldehydbaserade tillsatser

K22 Formaldehyd

För skivor som innehåller formaldehydbaserade tillsatser ska ett av följande två krav uppfyllas:

1) Innehållet av fritt formaldehyd ska inte överstiga följande gränsvärde när detta bestäms enligt den vid varje tidpunkt gällande versionen av EN-120, perforatormetoden:

Kravet är identiskt med de svenska och danska särskilda bestämmelser som specificeras i EN 120 och strängare än den generella formulering som gäller i övriga länder, till exempel Norge och Finland.

För enskilda värden: ≤ 5 mg formaldehyd/100 g torrsubstans för MDF-skivor och ≤ 4 mg formaldehyd/100 g torrsubstans för alla andra skivor.
Kravet ska uppfyllas av 95 %-kvartilen av alla mätvärden.

Kraven gäller skivor av trävirke med ett fukttinnehåll på $H = 6,5$ %.

När skivorna har ett annat fukttinnehåll inom området 3 – 10 %, ska det analyserade perforatorvärdet multipliceras med en faktor F enligt följande formel:

För spånskivor: $F = -0,133 H + 1,86$ **För MDF:** $F = -0,121 H + 1,78$

2. Utsläpp av formaldehyd ska inte vara mer än 0,065 mg formaldehyd/m³ luft vid provning enligt mätmetoder som framgår av bilaga 1.

- Provtagningsprogram inklusive mätmetoder, mätresultat och mätfrekvens, se bilaga 1. För upparbetnings- och analysmetoder se bilaga 1.
- Om man väljer alternativ 2 ska det dokumenteras hur det vid regelbunden kvalitetskontroll kan säkerställas att skivor med för hög formaldehydhalt hindras från att tas i bruk innan analysresultat föreligger. För produkter godkända enligt det finska klassificeringssystemet "Emission Classification of Building Materials", klass M1: kopia av giltig licens/certifikat.
- För produkter certifierade enligt CARB av godkänd 3.part (t.ex SP): kopia av giltig licens/certifikat.

3 Övriga krav på miljömärkta produkter

3.1 Krav gällande retursystem och emballage

K23 Krav på retursystem för emballage

Relevanta nationella regler, lagar och/eller branschavtal om retursystem för produkter och emballage ska uppfyllas i de nordiska länder där den miljömärkta produkten säljs.

- Kopia av avtal och/eller fakturor om retursystem för emballage.

K24 Krav på material i emballage

Klorhaltiga plastmaterial får inte användas i emballaget. Sökanden ska beskriva vilka material som används i transport- och försäljningsemballage för den produkt man sökt licens för.

- Beskrivning av vilka material som används i transport- och försäljningsemballage. Tillverkaren av plastemballaget ska intyga att plastkravet är uppfyllt.

3.2 Bruksanvisning/Produktblad

K25 Bruksanvisning/Produktblad

Bruksanvisningen/produktbladet ska innehålla uppgifter om:

- lagring/förvaring
- montering och instruktioner för ytbehandling
- vilka tekniska standarder som skivan uppfyller
- rekommenderad underhållsmetod.

- Bruksanvisning/produktblad på språk i försäljningslandet/länderna.

3.3 Myndighetskrav

K26 Myndighetskrav

Innehavare av en miljömärkningslicens ansvarar för att miljömärkta produkter och tillverkningen av dessa, uppfyller alla gällande bestämmelser om arbetsmiljö, lagstiftning och koncessioner i respektive tillverkningsland.

3.4 Miljö- och kvalitetssäkring

För att säkerställa att Svanens krav uppfylls ska följande rutiner vara implementerade.

Om tillverkaren har ett certifierat miljöledningssystem enligt ISO 14 001 eller EMAS, där följande rutiner är implementerade räcker det att den ackrediterade revisorn intygar att kraven implementerats.

K27 Ansvarig för Svanen

Det ska finnas en ansvarig på företaget för att Svanens krav uppfylls samt en kontaktperson mot Nordisk Miljömärkning.

Organisationsstruktur som visar ansvariga för ovanstående.

K28 Dokumentation

Licensinnehavaren ska kunna uppvisa kopia av ansökan samt fakta- och beräkningsunderlag (inklusive testrapporter, dokument från underleverantörer och liknande) för den dokumentation som sänts in i samband med ansökan.

Kontrolleras på plats.

K29 Byggskivans kvalitet

Licensinnehavaren ska garantera att kvaliteten i produktionen av den Svanenmärkta byggskivan inte försämras under licensens giltighetstid.

Rutiner för att sammanställa och vid behov åtgärda reklamationer/klagomål gällande kvaliteten på den Svanenmärkta byggskivan.

K30 Planerade ändringar

Planerade ändringar som påverkar Svanens krav ska skriftligen meddelas Nordisk Miljömärkning.

Rutiner som visar hur planerade ändringar hanteras.

K31 Oförutsedda avvikelser

Oförutsedda avvikelser som påverkar Svanens krav ska skriftligen rapporteras till Nordisk Miljömärkning samt journalföras.

Rutiner som visar hur oförutsedda avvikelser hanteras.

K32 Spårbarhet

Licensinnehavaren ska ha spårbarhet på den Svanenmärkta byggskivan i produktionen.

Beskrivning/rutiner över hur kravet uppfylls.

K33 Marknadsföring

Marknadsföring av Svanenmärkta Byggskivor ska ske enligt ”Regler för nordisk miljömärkning” 12 december 2001 eller senare versioner.

Ifyllt intyg 5 i bilaga 2.

Marknadsföring

Miljömärket Svanen är ett varumärke med mycket hög kännedom och trovärdighet inom Norden. Den Svanenmärkta byggskivan får marknadsföras med Svanenmärket så länge licensen är giltig.

Märket ska placeras så att det inte uppstår tvivel om vad märkningen avser och så att det framgår att byggskivan är miljömärkt.

Mer om marknadsföring finns att läsa i ”Regler för nordisk miljömärkning” 12 december 2001 eller senare versioner.

Miljömärkets utformning

Miljömärket och tilldelat licensnummer (angivet som x10-000) ska ha följande utformning:

x10 000

Miljömärket ska placeras på emballaget eller produkten.

Efterkontroll

Nordisk Miljömärkning kan kontrollera att Byggskivan uppfyller Svanens krav även efter att licens har beviljats. Det kan t.ex. ske genom besök på plats eller stickprovskontroll.

Visar det sig att Byggskivan inte uppfyller kraven kan licensen dras in.

Stickprov kan även tas i handeln och analyseras av ett opartiskt laboratorium.

Uppfylls inte kraven kan Nordisk Miljömärkning kräva att licensinnehavaren betalar analyskostnaderna.

Kriteriedokumentets giltighetstid (ska ändras)

Nordisk Miljömärkning fastställde kriterierna för XX den DAG MÅNAD ÅR och de gäller till och med DAG MÅNAD ÅR.

Miljömärkningslicensen gäller så länge kriterierna uppfylls och till dess att kriterierna slutar gälla. Kriterierna kan förlängas eller justeras, i sådana fall förlängs licensen automatiskt och licensinnehavaren meddelas.

Senast 1 år innan kriterierna slutar gälla meddelas vilka kriterier som ska gälla efter kriteriernas sista giltighetsdatum. Licensinnehavaren erbjuds då möjlighet att förnya licensen.

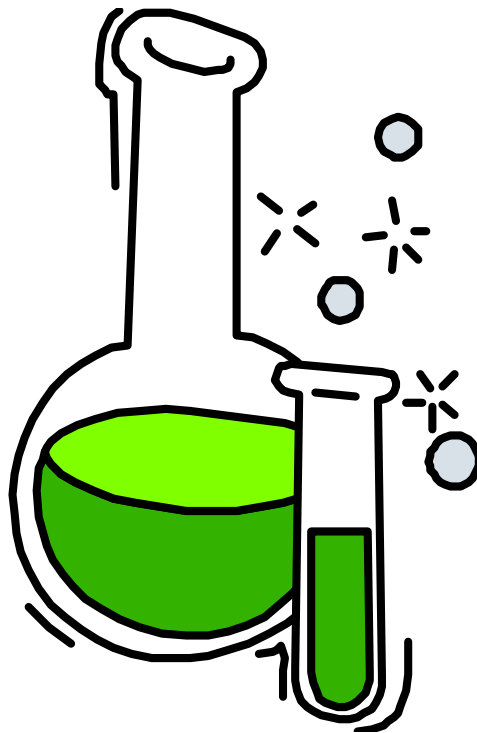
Kommande kriterier

Vid nästa revision av kriterierna kommer följande områden bli utvärderade:

Uppdateras efter avslutad remissgenomgång.

Bilaga 1

Testning och kontroll

1 Krav på analysmetoder och kontroll

Provtagning ska utföras på ett kompetent sätt och analyslaboratoriet ska vara opartiskt och kompetent. Rådata ska finnas tillgängliga för kontroll under licensens giltighetstid.

Analyslaboratoriet ska uppfylla de allmänna kraven enligt standarden EN ISO 17025 eller vara ett officiellt GLP-godkänt analyslaboratorium. Sökanden ska stå för dokumentation och analyskostnader.

Producentens analyslaboratorium/mätning kan godkännas för att genomföra analyser och mätningar om

- myndigheterna övervakar provtagnings- och analyseringsprocessen, eller om
- producenten har ett kvalitetssystem där provtagning och analyser ingår och som är certifierat enligt ISO 9001 eller ISO 9002, eller om
- producenten kan visa att det finns överensstämmelse mellan ett förstagångstest utfört som ett parallelltest mellan en opartisk testinstitution och producentens eget laboratorium samt att producenten tar prover enligt en fastlagd provtagningsplan.

2 Analysmetoder och krav på dokumentation

2.1 Tungmetaller

Provet ska upparbetas i enlighet med DS 259. Analysen ska göras med en relevant analysmetod med tillräcklig känslighet. De mest aktuella analysmetoderna är ICP eller FAAS. Analysrapporten ska innehålla upplysningar om både analysvärde och metodens känslighet. Det ska tas 2 representativa prover varje vecka som samlas i ett månadsprov. Månadsprovet ska analyseras. Mätresultatet ska beräknas som genomsnittet av resultatet från tre månadsprov i följd som analyserats under loppet av de senaste 12 månaderna innan ansökan lämnas in.

2.2 Utsläpp av COD

- Prov:** Vid mätning av COD-utsläpp till vatten tillämpas ISO 6060 andra upplagan 1989, NS 4748 alternativt DS 217, SFS 3020, SFS 5504, SS 028142, DIN 38409 del 41, NFT 90101, ASTM D 1252 83 eller provningssatser som använder kaliumdikromat som oxidationsmedel (och med silversulfat som katalysator), t.ex. dr. Lange, Hack eller WTW, provning av ämnen i kemiska produkter. "Determination of the chemical oxygen demand" eller motsvarande.
- Provningsfrekvens:** För kontinuerlig produktion används årsmedelvärdet som ska baseras på minst ett representativt dygnsprov per vecka. Vid införande av nya processer eller interna förbättringar ska utsläppsnivån bestämmas utifrån minst 40 dygnsprov i följd.
- Provtagning:** Prover av processvatten ska tas efter extern rening, och analyserna ska utföras på ofiltrerade prov. Alternativt godtas en provtagningsfrekvens som fastställts av myndigheterna.
- Papper och kartong:** För kampanjvis framställda massatyper krävs att talvärdet baseras på 40 dygnsprov i följd. För kortare kampanjer accepteras representativa dygnsprov från varje kampanj, men med minst 40 dygnsprov sammanlagt. Uttag av prover ska ske före en extern reningsanläggning. Analysresultatet reduceras därefter med reningsanläggningens effektivitetsgrad. Reningsanläggningens effektivitetsgrad ska dokumenteras. Prover av processvatten ska tas efter extern rening, och analyserna ska utföras på ofiltrerade prov.

2.3 Tensider

Tensider som används vid pappersproduktionen ska dokumenteras som potentiellt nedbrytbara i enlighet med "OECD Guidelines for testing of chemicals", testmetod nr 301 A-F eller 302 A-C.

2.4 Miljöfarliga ämnen

I flera sammanhang ställs krav på de kemiska ämnens miljöskadliga egenskaper. Klassificering sker på grundval av provningar med vissa undantag som nämns senare i detta avsnitt.

Biologisk nedbrytbarhet, aerobt

För biologisk nedbrytbarhet tillämpas provningsmetod nr 301 (A till F) i OECD Guidelines for Testing of Chemicals (ISBN 92-64-1222144) eller motsvarande provningsmetoder.

Bioackumulerbarhet

Om ämnets löslighet i n-oktanol är minst 1000 gånger större än i vatten ($\log Pow > 3$) anses ämnet vara bioackumulerbart om inget annat har visats (OECD provningsanvisningar 107 eller 117). Ett sådant ämnes biologiska ackumulerbarhet kan provas på fisk enligt OECD:s provningsanvisningar 305 A-E. Om ämnets biologiska koncentrationsfaktor (BCF) är 100 eller mer anses ämnet vara bioackumulerbart.

Ekotoxicitet

För ekotoxicitet (akvatisk toxicitet) tillämpas provningsmetod nr 201, 202 och 203 i OECD Guidelines for Testing of Chemicals eller motsvarande provningsmetoder.

Undantag från krav på testning

Följande ämnen undantas från testning beträffande akvatisk toxicitet, biologisk nedbrytbarhet och bioackumulerbarhet:

- Kända miljöskadliga ämnen, dvs. sådana som är listade av offentliga myndigheter.
- Ämnen med kort livstid under provningsförhållandena (< 1 timme för oktanol / vatten-fördelningsprovet, < 1 dag för alla andra provningar). Nedbrytningsprodukterna provas vid behov.
- Ämnen som den sökande kan göra troligt att de inte är miljöskadliga.

Följande undantas från kravet på provning med hänsyn till bioackumulerbarhet: Högmolekylära ämnen (molekylvikt > 700 , minsta beräknade genomskärning $> 9,5 \text{ \AA}$ eller längd $> 5,5 \text{ nm}$).

Vetenskapligt granskade litteraturreferenser kan användas för att visa att den kemiska produktens innehåll uppfyller fastställda krav.

2.5 Utsläpp av SO₂

Utsläpp av SO₂ uttrycks som årsmedelvärde baserat på representativ provtagning och mätning. SO₂ mäts i enlighet med NS 4859, SFS 5265, SS 028421 eller likvärdig mätmetod. Alternativt accepteras en svavelredovisning baserad på förbrukning av energiråvara med känd svavelhalt. Svavelredovisningen ska baseras på årsmedelvärdet. Svavelhalten i olja mäts i enlighet med ISO 8754 eller ASTM MD 4294. Svavelhalten i annat bränsle mäts i enlighet med vanlig praxis.

2.6 Utsläpp av CO₂

CO₂-redovisningen ska baseras på årsmedelvärdet. Utsläppen av CO₂ från olika energivaror beräknas utifrån talen i intyg 4 i bilaga 2.

2.7 Utsläpp av damm

Se krav SS 028426, NS 4861, 4862 och 4863 eller metoder som bygger på ISO 3966

2.8 Formaldehyd

Se K22. För bestämning av halten av fri formaldehyd används senaste gällande Europastandard för perforatormetoden. Den vid varje tidpunkt gällande standarden EN 120 ska följas, tills den eventuellt ersätts av en annan EN-metod. För korrelation av halten av fri formaldehyd (EN 120), uttryckt i mg/100 g och med utsläppsnivån uttryckt i ppm eller mg/m³, använder man en lämplig kammarmetod.

Som lämplig kammarmetod för skivor av trävirke och mineralull rekommenderas Europeisk standard: EN 717 - 1. Följs av den vid varje tidpunkt gällande standarden för referensbestämning av utsläppsvärde. Det ska rapporteras vilken metod som har tillämpats.

Provningsmetod för analys av utsläpp som ligger till grund för klassificeringen M1 finns i "Emission Classification of Building Materials" (http://www.rts.fi/emission_classification_of_building_materials.htm).

Provningsfrekvens för de tre nämnda provningarna anges i standarden (perforatormetoden), lagbestämmelser i respektive nordiskt land (klimatkammarmetod, ENV-717-1) och i reglerna för det finska klassificeringssystemet.

2.9 Gamma-/aktivitetsindex:

Se K23. Normalt görs analyserna med gammaspektrometri antingen i laboratorium på krossat material, alternativt i fälten på brottstället, eller hos tillverkaren med bärbar gammaspektrometer. Mätning av gammaindex (eller aktivitetsindex) ska baseras på metoder som tillämpas av Forskningscenter Risø, Avdelning for Nukleær Sikkerhedsforskning og Nukleære Anlæg (Danmark), Statens Institutt for Strålehygiene i Norge, Statens Strålskyddsinstitut vid miljölaboratoriet i Stockholm, Strålsäkerhetscentralen i Finland eller motsvarande. I Finland gäller direktiv ST 12.2.

Alternativt accepteras likvärdiga analysmetoder efter bedömning av en oberoende instans.

2.10 Provningsmetoder för mätning av innehåll i plast

Analys av plastens innehåll av bly, kadmium, halogenerade paraffiner, halogenerade flamskyddmedel, organiska tennföreningar och ftalater ska göras med ICP-MS (inductively coupled plasma - mass spectrometry), svepelektronmikroskop (SEM) med energidispersiv röntgenspektroskopi (EDS), Fourier Transform Infrared Spectroscopy (FTIR) eller motsvarande metod.

3 Litteraturreferenser

För kemiska ämnen kan vetenskapligt granskade litteraturreferenser användas för att visa att den kemiska produktens innehåll uppfyller fastställda krav.

Bilaga 2

Intyg

Skjema for krav til trebaserte plater
Erklæring om forbudte innholdsstoffer og aromatiske løsningsmidler

Det kjemiske produktets navn: _____
Produsent/eksportør av kjemisk produkt: _____

• Er produktet tilsett halogenerede organiske bindemidler?	☐ ja	☐ nei
• Er produktet tilsett halogenerede organiske färgemiddlere?	☐ ja	☐ nei
• Er produktet tilsett polyklorerede bifenyler?	☐ ja	☐ nei
• Er produktet tilsett alkylfenoler?	☐ ja	☐ nei
• Er produktet tilsett ftalater?	☐ ja	☐ nei
• Er produktet tilsett pigment/løsningsstoffer basert på bly, brenn, kadmium, kromVI og kvikksølv og deres forbindelser?	☐ ja	☐ nei
• Er produktet tilsett aromatiske løsningsmidler?	☐ ja	☐ nei
Hvis ja, angi innhold i vekt-%: _____		
• Er produktet tilsett alkylfenolatiske sytter eller andre alkylfenolatiske sytter eller andre som avspalter alkylfenoler ved nedbrytning?	☐ ja	☐ nei
Hvis ja, angi innhold i vekt-%: _____		
Oppgi testmetoder og testresultater: _____		

Produsentens underskrift: _____
(stato) _____ (fornavn)
(ansvarlig saksbehandler) _____ (telefon)

Bemerk: Innhold av klassifiserte stoffer dokumenteres separat ved sikkerhetsdatablad/leverandørbrukerveiledning, og ved utfylling av Vedlegg 4.

Intyg 1: Intyg for træråvara (kapitel 1.1)

Intyg 2: Intyg for krav till kemiska produkter (kapitel 1.2)

Intyg 3: Intyg for krav till rengöringsprodukter (kapitel 1.2)

Intyg 4: Beräkning av energiförbrukning (kapitel 1.4)

Intyg 5: Marknadsföring av miljömärkta produkter (kapitel 2.6)

INTYG 1, Sida1(2)

Intyg för träråvaror, bambu och pil

Träslag/ bambuslag/ pilslag (latinsk och nordisk namn)	Geografisk ursprung (land, delstat)	Certifiering (se krav nästa sida)	Leverantör (se krav nästa sida)

Är någon av träråvarorna ytbehandlade med bekämpningsmedel efter avverkning? ja nej

Om ja:

Är bekämpningsmedlerna klassificerade av WHO som typ 1A eller 1B? ja nej

En översikt kan fås på www.who.int/pcs "The WHO recommended classification of pesticides by hazard and guidelines to classification 2004" eller vid kontakt med ett av de nordiska miljömärkningssekreterieten.

Bifoga 16 punkts säkerhetsdatablad eller likvärdig dokumentation

Leverantörens namnteckning:

(datum)

(företagsnamn)

(ansvarig handläggare)

(telefon)

INTYG 1, Sida 2 (2)

Krav på skogscertifiering (kapitel 1.1)

Trävirke som ingår ska vara certifierat av tredje part enligt gällande skogsbruksstandard som uppfyller kraven på standard och certifieringssystem.

Följande krav gäller för standarder och certifieringssystem som kan accepteras av Nordisk miljömärkning.

Standarder:

1. Standarden ska balansera de ekonomiska, ekologiska och sociala intressena och stämma överens med FN:s Riodokument Agenda 21 och Skogsprinciperna samt respektera relevanta internationella konventioner och avtal.
2. Standarden ska innehålla absoluta krav samt främja och syfta till ett hållbart skogsbruk.
3. Standarden ska vara allmänt tillgänglig. Standarden ska ha utvecklats i en öppen process där ekologiska, ekonomiska och sociala intressenter har inbjudits att delta

Certifieringssystem:

Certifieringssystemet ska vara öppet, ha bred nationell eller internationell trovärdighet och ska kunna kontrollera att kraven i skogsbruksstandarderna (se ovan) har uppfyllts.

Certifieringsorgan:

Certifieringsorganet ska vara opartiskt, trovärdigt och kunna verifiera att kraven i standarderna är uppfyllda, kunna kommunicera resultatet samt vara lämpligt för ett effektivt genomförande av standarderna.

Dokumentation:

- Kopia av skogsstandarderna, namn, adress och telefon till organisationen som har utformat standarderna samt certifieringsorganets slutrapport.
- Det ska ges referenser till personer som representerar parter och intressegrupper som har inbjudits att delta i utvecklingen av skogsstandarderna.
- Miljömärkningsorganisationen har rätt att kräva in ytterligare dokumentation för att bedöma om kraven på standarder och certifieringssystem är uppfyllda.

Nordisk Miljömärkning kan i vissa fall gå med på att bevilja licens utan att virket som ingår i produktionen är certifierat enligt en godkänd skogsbruksstandard. Det ska då dokumenteras på annat trovärdigt sätt att trävirket kommer från ett bärkraftigt skogsbruk med likvärdig kravnivå som i de godkända skogsbruksstandarderna.

INTYG 2, Sida 1(2)

Intyg för krav till kemiska produkter (kapitel 1.2)

Den kemiska produktens namn och användningsområde
Producent/importör av den kemiska produkten

Klassificering av kemiska produkter

Är produkten klassificerad som cancerframkallande (R45, R49, R40), skadlig för arvsmassan (R46, R68), reproduktionskadlig (R60, R61, R62, R63), giftig (R23-R28, R39, R48), allergiframkallande vid inandning (R42) eller kan ge allergi vid hudkontakt (R43) enligt Ämnesdirektivet 67/548/EEG med anpassning till Reach enligt direktiv 2006/121/EG och Preparatdirektivet 1999/45/EG med senare ändringar och anpassningar?

- Produktdatablad med klassificering i enlighet med Ämnesdirektivet 67/548/EEG med anpassning till Reach enligt direktiv 2006/121/EG och Preparatdirektivet 1999/45/EG med senare ändringar och anpassningar.

Formaldehyd

Innehåller den kemiska produkten fritt formaldehyd?

Om svaret är ja, ange halten i vikt-%: _____

Är produkten ett lim för kryssfaner och/eller limträskivor?

Innehåll och tillsatser i kemiska produkter

Har halogenerade organiska bindemedel tillsatts produkten?

Har halogenerade organiska flamskyddsmedel tillsatts produkten?

Har polyklorerade bifenyler tillsatts produkten?

Har alkylfenoler, alkylfenoletoxylater eller andra alkylfenolderivater tillsatts produkten?

Har biociderna klorfenoler (deras salter och estrar), dimetylfumarat och MIT (2-metyl-4-isothiazolin-3-on) tillsatts produkten?

Har ftalater tillsatts produkten?

Har asiridin och polyasiridin tillsatts produkten?

Har bisfenol A föreningar tillsatts produkten?

Har perfluoroktansyra (PFOA), och dess salter, estrar och föreningar tillsatts produkten?

Har perfluoroktylsulfonat (PFOS) och dess föreningar tillsatts produkten?

Har det tillsatts pigment/tillsatsämnen baserade på bly, tenn, kadmium, kromVI och kvicksilver och deras föreningar till produkten?

Innehåller den kemiska produkten alkylfenoletoxylater eller andra alkylfenolderivat?

Om svaret är ja, ange halten i vikt-%: _____

Alkyfenolderivat definieras som ämnen som avspaltar alkyfenoler genom nedbrytning.

Innehåller den kemiska produkten aromatiska lösningsmedel?

Om svaret är ja, ange halten i vikt-%: _____

Producentens namnteckning:

(datum)

(företagsnamn)

(ansvarig handläggare)

(telefon)

INTYG 3

Intyg för kemiska rengöringsprodukter (kapitel 1.2)

Den kemiska produktens namn
Producent/ importör av kemisk produkt

Innehåll i kemiska produkter

Innehåller produkten halogenerade kolväten? ja nej

Innehåller produkten alkylfenoletoxylater? ja nej

Innehåller den kemiska produkten aromatiska föreningar? ja nei

Om svaret är ja, ange halten i vikt-%: _____

Producentens namnteckning:

(datum)

(företagsnamn)

(ansvarig handläggare)

(telefon)

INTYG 4, Sida 1 (2)

Beräkning av energiförbrukning (kapitel 1.3)

Energiförbrukningen beräknad som kWh/kg skiva ska omfatta den primära skivtillverkningen och tillverkningen av aktuella ingående huvudråvaror. Som huvudråvaror räknas råvaror som utgör mer än 5 vikt-% av den färdiga skivan. Energiförbrukningen för uttag av råvaror ska inte räknas in.

För skivtillverkningen ska energiberäkningen grundas på data från och med råvaruhanteringen (ingående transportband i produktionslinjen) till och med färdig produkt före eventuell ytbehandling. Energiförbrukningen vid ytbehandlingen ingår inte.

För tillverkning av kemiska produkter som till exempel lim ska energibokföringen grunda sig på data från tillverkningen. Energiinnehållet i råvaran ska inte inräknas. I undantagsfall kan ett schablonvärde på 15 MJ/kg (brukslösning) för lim användas, fördelat på 12 MJ/kg för bränsle och 3 MJ/kg för inköpt el (4:1).

Med inköpt el menas el som köps från en extern leverantör. El som producenten själv framställer inräknas i bränsleförbrukningen. I bränsleförbrukningen inräknas både inköpt bränsle och bränsle som stammar från produktionsspill.

Om det produceras ett överskott av energi och den säljs i form av el, ånga eller värme, dras den sålda mängden av från energiförbrukningen.

Energiinnehållet i bränsle beräknas utifrån tabellen nedan. Om det framställs elektrisk energi internt kan man välja mellan följande metoder för att beräkna bränsleförbrukningen:

- Faktisk förbrukning av bränsle beräknas på årsbasis
- Förbrukningen av internt producerad el multipliceras med 1,25

Teoretiskt energiinnehåll och utsläppsfaktorer.

Källor: Statistisk Sentralbyrå: Energistatistikk 1995, SFT-rapport 9513:

Forbrenningsanlegg. Veiledning for saksbehandlere og SFT: Utslipps-koeffisienter (Audun Rosland, 1987).

Energivara	Teoretisk energiinnehåll GJ/ton	Egen-vikt ¹⁾	Teoretisk energiinnehåll MWh/m ³ 2)	Energiinnehåll GJ/enhet ³⁾	Ton CO ₂ pr. ton energivara	Ton CO ₂ pr m ³ 4)	Ton CO ₂ pr.GJ
Kol (stenkol)	28,1	-	7,8	28,1	2,42	-	0,08612
Koks (av kol)	28,5	-	7,9	28,5	3,19	-	0,11193
Ved	16,8	0,5	4,7	8,4	0	0	0
Avlut (torrstoff)	14	-	3,9	14	0	0	0
Trädavfall (torrt)	16,8	-	4,7	16,8	0	0	0
Råolja	43	0,85	10,2	36,6	3,2	2,72	0,074
Naturgas	49,2	0,85	11,6	0,042	2,75	2,34	0,056
LPG	46,1	0,51	6,5	23,5	3	1,53	0,065
Bensin	43,9	0,74	9,0	32,5	3,13	2,32	0,071
Paraffin	43,1	0,79	9,5	34,0	3,15	2,49	0,073
Lätt eldningsolja	43,1	0,84	10,1	36,2	3,17	2,66	0,074
Diesel	43,1	0,84	10,1	36,2	3,17	2,66	0,074
Marin gasolja	43,1	0,84	10,1	36,2	3,17	2,66	0,074
Tungolja	40,6	0,97	10,9	39,4	3,2	3,10	0,079

**1 Alla siffror avser ton med undantag för ved som avser ton per fast kubikmeter (ton/fm³) och naturgas som avser kg per standardkubikmeter (kg/Sm³).*

**2 Alla siffror avser MWh/m³ med undantag av naturgas som avser kWh/Sm³ och kol, koks, ved, lut och träåvfall som avser MWh/ton.*

**3 Alla siffror avser GJ/m³ med undantag av kol, koks, lut och träåvfall som avser GJ/ton, naturgas som avser GJ/Sm³ och ved som avser GJ/fm³.*

**4 Naturgas anges i kg/Sm³.*

INTYG 4, Sida 2 (2)

Räkneexempel för en spånskiva

A = Träråvara från certifierat hållbart skogsbruk: 0 %.

B = Återvunnen råvara: 50 %. (sågspån)

C = Andel förnybart bränsle: 80 %.

D = Förbrukad elektricitet: 0,5 kWh/kg.

E = Förbrukade bränslen: 1,3 kWh/kg

$$P = \frac{0}{25} + \frac{50}{25} + \frac{80}{25} + \left(4 - \frac{0,5}{0,25}\right) + \left(4 - \frac{1,3}{0,85}\right)$$

$$= 0+2+3,2+2+2,5= 9,7 \Rightarrow \text{skivan uppfyller kravet!}$$

Räkneexempel vid användning av schablonvärde för lim:

En byggskiva innehåller 12 % lim (brukslösning). Detta utgör 0,12 kg lim (brukslösning)/kg skiva. Vid användning av schablonvärdet för beräkningen av energipoäng för lim ger detta:

$$0,12 \text{ kg lim/ kg skiva} \times 15 \text{ MJ/ kg lim} = 1,8 \text{ MJ/ kg skiva.}$$

$$\text{omräkning till kWh/ kg skiva: } \frac{1,8 \text{ MJ/kg skiva}}{3,6} = 0,5 \text{ kWh/kg skiva}$$

Fördelning (4:1) för bränsle och el: 0,4 kWh bränsle/kg skiva och 0,1 kWh el/kg skiva

INTYG 5 Marknadsföring av miljömärkta produkter

Vi bekräftar härmed att vi känner till reglerna för användning av det nordiska miljömärket enligt ”Regler för nordisk miljömärkning av produkter”.

Vi försäkrar härmed att marknadsföringen ska genomföras enligt dessa regler.

Vi bekräftar vidare att vi har kunskap om innehållet i kriteriedokumentet för miljömärkning av byggskivor.

Vi försäkrar att de inom vårt företag som marknadsför de miljömärkta produkterna ska informeras om kriterierna för miljömärkning av byggskivor samt ”Regler för nordisk miljömärkning av produkter”.

(ort & datum)

(företag)

(kontaktperson)

(telefon)

(marknadsföringsansvarig)

(telefon)

Vid personalbyte ska en ny bekräftelse sändas in till Nordisk Miljömärkning.